Volume 23, Issue 5 (September- October 2024)

PAYESH

Journal of the Iranian Institute for Health Sciences Research

The Adoptees' Behavioral Challenges in Adaptive Families: a systematic review

Mahdi Anbari[1], Mohd Nazri Bin Abdul Rahman[1*]

1. Department of Educational Psychology and Counseling, Faculty of Education, University Malaya, Malaysia

Received: 22 July 2024
Accepted for publication: 18 September 2024
[EPub a head of print-7 October 2024]
Payesh: 2024; 23(5): 737- 750

Abstract

Objective(s): This systematic review aimed to consolidate and critically analyze studies that investigated the multifaceted behavioral challenges encountered by adoptees. Specifically, the review aimed to elucidate the complexity and diversity of these challenges across various cultural and familial contexts, and to identify key factors that contribute to the psychological and behavioral outcomes of adoptees.

Methods: Comprehensive literature searches were conducted by keywords including "behavioral challenges", "conduct disorder", "attention disorder", "hyperactivity disorder", "autism", and "academic challenges" in databases like Google Scholar, ISI Web of Science, and Scopus, focusing on studies published between 2019 and 2021. Inclusion criteria were based on document type (articles, theses), study design (qualitative, quantitative, mixed methods), language (English), and relevance to the topics of adoption, behavioral challenges, and family dynamics.

Results: In all, 28 studies were reviewed. The studies employed a range of methodologies, including qualitative, quantitative, and mixed methods approaches, encompassing diverse geographical regions such as the USA, Italy, Norway, and Korea. The review identified several key themes. Secure attachment was found to be crucial in mitigating behavioral challenges. Insecure and disorganized attachment patterns were prevalent among adoptees with adverse pre-adoption experiences. Positive family dynamics, characterized by parental warmth, support, and effective communication, were associated with better psychological outcomes for adoptees. Conversely, negative dynamics exacerbated behavioral issues. Early adverse experiences, including neglect, abuse, and instability in care, were linked to higher rates of psychological and behavioral problems.

Conclusion: While secure attachment and supportive family environments can alleviate some behavioral challenges, inconsistencies in the results across studies indicate the need for more focused investigations. Future studies should focus on understanding the mechanisms through which pre-adoption experiences impact long-term outcomes and developing interventions tailored to the unique needs of adoptees. This review underscores the necessity for adoptive parents and professionals to be aware of the diverse factors influencing adoptees' development to foster better psychological and behavioral adjustment.

Keywords: adoption, adoptee, Behavioral Challenges, Adaptive Families, attachment

[Downloaded from payeshjournal.ir on 2026-11-20]

[DOI: 10.61186/payesh.23.5.737]

[*] Corresponding author: Department of Educational Psychology and Counseling, Faculty of Education, University Malaya, Malaysia
E-mail: mohdnazri_ar@um.edu.my

سال بیست و سوم، شماره پنجم، مهر ـ آبان ۱۴۰۳

پایش

نشریه پژوهشکده علوم بهداشتی جهاددانشگاهی

چالش های رفتاری فرزندخواندگان در خانواده های فرزندپذیر: یک مرور نظام مند

مهدی عنبری[۱]، محد نذری بن عبدالرحمن[۱*]

۱. گروه روانشناسی تربیتی و مشاوره، دانشکده آموزش، دانشگاه مالایا، مالزی

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۵/۱
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۶/۲۸
[نشر الکترونیک پیش از انتشار- ۱۶ مهر ۱۴۰۳]
نشریه پایش: ۷۵۰- ۷۳۷ :(۵)۲۳؛ ۱۴۰۳

چکیده

مقدمه: این مطالعه مروری نظام مند به منظور ترکیب و تحلیل نقادانه یافته‌های ۲۸ مطالعه‌ای که به بررسی چالش‌های رفتاری چندوجهی فرزندخوانده‌ها پرداخته‌اند، انجام شده است، و هدف آن روشن کردن پیچیدگی و تنوع این چالش‌ها در زمینه‌های فرهنگی و خانوادگی مختلف و نیز شناسایی عوامل کلیدی کمک کننده به نتایج روان‌شناختی و رفتاری فرزندخوانده‌ها است.

مواد و روش کار: مطالعات مرور شده شامل روش‌های متنوعی از جمله روش‌های کیفی، کمی و ترکیبی بوده و مناطق جغرافیایی مختلفی از جمله ایالات متحده آمریکا، ایتالیا، نروژ و کره را در بر گرفته اند. جستجوهای جامعی در پایگاه‌های اطلاعاتی مانندGoogle Scholar ، ISI Web of Science و Scopusبا کلیدواژه‌های "چالش های رفتاری"، "اختلال سلوک"، "اختلال کمبود توجه"، "اختلال بیش فعالی"، "اوتیسم"، و "چالش‌های تحصیلی" انجام شد که بر مطالعات منتشر شده بین سال‌های ۲۰۱۹ تا ۲۰۲۱ تمرکز داشت. معیارهای ورود براساس نوع سند (مقاله‌ها، پایان‌نامه‌ها)، طراحی مطالعه (کیفی، کمی، روش‌های ترکیبی)، زبان (انگلیسی) و ارتباط با موضوعات فرزندخواندگی، چالش‌های رفتاری و پویایی‌های خانواده تنظیم شد.

یافته ها: این مطالعه چندین موضوع کلیدی را شناسایی کرد. دلبستگی ایمن به عنوان عاملی مهم در کاهش چالش‌های رفتاری شناخته شد. الگوهای دلبستگی ناایمن و بی‌نظم در میان فرزندخوانده‌هایی که تجربیات نامطلوب پیش از فرزندخواندگی داشته‌اند، رایج بود. پویایی‌های مثبت خانوادگی که با گرمی والدین، حمایت و ارتباط موثر مشخص شده بود، با نتایج روان‌شناختی بهتر برای فرزندخوانده‌ها همراه بود. در مقابل، پویایی‌های منفی مشکلات رفتاری را تشدید کرده بودند. تجربیات نامطلوب اولیه مانند بی‌توجهی، سوءاستفاده و ناپایداری در مراقبت با نرخ بالاتری از مشکلات روانی و رفتاری مرتبط بود.

نتیجه‌گیری: در حالی که دلبستگی ایمن و محیط‌های خانوادگی حمایتی می‌توانند برخی از چالش‌های رفتاری را کاهش دهند، اختلاف در نتایج مطالعات نشان‌دهنده نیاز به پژوهش‌های بیشتر است. مطالعات آینده باید بر درک ساز و کارهای تاثیر تجربیات پیش از فرزندخواندگی بر نتایج بلندمدت و توسعه مداخلات هدفمند متناسب با نیازهای منحصر به فرد فرزندخوانده‌ها متمرکز شوند. این مقاله لزوم آگاهی والدین فرزندپذیر و متخصصان از عوامل مختلف تاثیرگذار بر توسعه و بهبود مشکلات فرزندخوانده‌ها برای تسهیل سازگاری روانی و رفتاری بهتر را برجسته نمود.

کلیدواژه: فرزندخواندگی، فرزندخوانده، چالش های رفتاری، خانواده های فرزندپذیر، دلبستگی

کداخلاق: IR.ZAUMS.REC.1401.068

* نویسنده پاسخگو: مالزی، مالایا، دانشکده آموزش، گروه روانشناسی تربیتی و مشاوره
E-mail: mohdnazri_ar@um.edu.my

[Downloaded from payeshjournal.ir on 2026-11-20]

[DOI: 10.61186/payesh.23.5.737]

مقدمه

برای کودکانی کـه آزار، رهاشـدگی و یـا مراقبـت ناکـافی را تجربـه می‌کنند، بهترین مسیر این است که در یک محیط خانوادگی دیگـر تحت عنوان «فرزندخوانده» قرار بگیرند، کـه روابـط مـادام‌العمـر بـا والدین فرزندپذیر و احیانا خواهر و برادر را فراهم می‌کند. ایـن بـدان معنـا اسـت کـه فرزندخوانـدگان در خـانواده‌هـای فرزندپـذیر خـود احسـاس تعلـق بیشـتری مـی‌کننـد[۱]. دیگـر پژوهشـگران اذعـان می‌کنند که فرزندخواندگی یک فرآیند دائمی است تـا یـک رویـداد زندگی منفرد، به همین دلیل است که عوامل مختلفی بـرای روشـن شدن این پدیده باید در طول زندگی در نظر گرفته شوند [۲].

این تحقیق بر اساس مفروضات نظریـه دلبسـتگی بـالبی بـه عنـوان چارچوب نظری انجام شده است. جرارد به نقل از بـالبی دلبسـتگی را به عنوان یک پیوند عاطفی عمیق و پایدار تعریف می کند که فرد را در زمان و مکان حفظ می نماید. دلبستگی یک وابستگی متقابـل، پایدار، عاطفی و فیزیکی بین کودک و مراقب اسـت کـه ایـن روابـط اولیه مراقب و کودک ممکن است بازنمایی کودک از خود، دیگری و خود را در رابطه با دیگری شکل دهد[۱،۲].

گفته می شود که به طور کلی، فرزندخواندگی فرآیندی است کـه از طریق آن شخص مسئولیت فرزندپروری دیگری (معمولاً یک کودک را از والدین بیولوژیکی یا قانونی آن شخص) را بر عهده مـی گیـرد. در عین حال، ادعا می شود که فرزندخواندگی‌های قـانونی بـه طـور دائمی همه حقوق و مسـئولیت هـا، همـراه بـا فرزندخوانـدگی را از والـدین بیولـوژیکی بـه والـدین فرزندخوانـده منتقـل مـی‌کنـد[۳]. فرزندپذیری از طریق جایگزینی یک مراقبت دائمی برای کسانی کـه قـادر بـه زنـدگی بـا والـدین خـود نیسـتند، انجـام مـی شـود [۱]. فرزندخواندگی فرآیندی است که در برگیرنده یـک عمـل شخصـی، یک فرآیند قانونی و یک خدمت اجتماعی است [۴]. فرزندخوانـدگی به عنوان یک عمل شخصی شامل سه عنصر فرزندخوانـده، خـانواده زیستی و خانواده فرزندپذیر است و به عنوان یـک رویـه قـانونی، بـه فرآیندی اشاره دارد که توسط قانون برای حفظ رابطه قانونی والدین فرزندپذیر و فرزندخواندگان تصویب شده است. در نهایت بـه عنـوان یک خدمت اجتماعی، فرزندخواندگی به ویژگی‌هایی اشـاره دارد کـه عناصر سه گانه فرزندخواندگی به آن نیاز دارند [۴،۵]. فرزندخوانـده به عنوان فردی تعریف می شود که با فرآیند فرزندخواندگی به یـک خانواده فرزند پذیر می پیوندد [۶]. علاوه بـر ایـن، فرزندخوانـده بـه عنوان شخصی تعریف می شود که به طور دائم (بـه طـور رسـمی و قانونی) تحت حضانت یک زوج بزرگسال یا بـالغ قـرار گرفتـه اسـت [۷]. فرزندخوانده به فردی گفته می شود که توسط شخصی غیـر از مادر یا پدر بیولوژیکی خود، به طور معمول از طریق اقدام رسـمی و قانونی فرزندخواندگی، بزرگ شده و تحت مراقبت قرار مـی گیـرد و در کنار والدینی قرار می گیرد که از نظر بیولوژیکی بـا آنهـا مـرتبط نیست [۵].

دلایل و انگیزه های متنـوعی بـرای فرزندخوانـدگی وجـود دارد کـه شامل تمایل به فراهم کردن خانه برای یک کودک نیازمند، اشـتیاق برای گسترش خانواده، ناباروری و غیره می شود [۸]. از سوی دیگر، پـژوهش‌هـای متعـددی مشـکلات و مسـائل سـاختاری و اساسـی، چالش‌های هویت نژادی-قومی، و مسائل رفتـاری ناشـی از پـذیرش کودکان در خانواده‌های فرزندپذیر را بررسی کرده‌اند [۹-۱۱]. علاوه بر این، پیچیدگی و تأثیر مـادام العمـر فرزندخوانـدگی، تفـاوت هـا، چالش های رفتاری و احساس عدم تعلق فرزندخواندگان در خـانواده فرزندپذیر، به عنوان برخی از مسائل خانواده های فرزندپذیر گزارش شده است [۱۱].

علاوه بر چالش‌های فوق، پژوهشگران کاهش قابل توجهی در انگیـزه یـادگیری در بـین فرزندخوانـدگان یافتنـد و گـزارش کردنـد کـه فرزندخواندگان به دلیل مشـکلات زبـانی، رفتارهـای بـیش‌فعـالی و تاخیر در رشـد بـا چـالش‌هـای تحصـیلی مواجـه مـی‌شـوند [۱۲]. همچنین دیگر محققان اشاره می کنند که نوجوانی یک دوره چالش برانگیز برای فرزندخوانـدگان اسـت، زیـرا آنهـا در معـرض خطـرات بیشتری برای حل مشکلات رفتاری ناسازگارانه، ترس از طرد شـدن، رها شدن و همچنین عدم تمایـل بـه شـناختن خـانواده فرزندپـذیر هستند [۱۳]. تعارض روابط اولیه و خسارت هـای ناشـی از تجـارب قبلی در مراکز نگهداری کودکان و یا تغییرات متعدد مراقبـان اولیـه در میان فرزند خوانده‌ها، منجر به پیامدهای رشدی منفـی در میـان فرزندخواندگان و عدم شکل گیری دلبستگی ایمن می‌شود [۱۴].

مواد و روش کار

این تحقیق در واقـع بخشـی از یـک تحقیـق گسـترده‌تـر در مـورد شناسـایی چـالش‌هـای رفتـاری فرزندخوانـدگان در خـانواده‌هـای فرزندپذیر ایرانی و بررسی چگونگی واکـنش والـدین فرزندپـذیر بـه چنین چالش‌های رفتاری بود. هدف از این بررسی، درک بهتر پدیده چالش‌های رفتاری فرزندخواندگان در خانواده‌های فرزندپذیر بود. بـا انجام این پـژوهش، برخـی از چـالش‌هـای رفتـاری فرزندخوانـدگان شناسایی شد؛ به این معنا که بتوان این گونه چالش‌هـای رفتـاری را

[Downloaded from payeshjournal.ir on 2026-11-20]
[DOI: 10.61186/payesh.23.5.737]

دسته‌بندی و معرفی کرد تا والدین، مشاوران و روانشناسان خانواده و سایر ذی‌نفعان، آن‌ها را بشناسند و راهی برای مقابله با آن بیابند. این مطالعه مروری به تشریح نظریه‌ها و مفاهیم مختلف در مورد چالش‌های رفتاری پرداخت راهبرد تحقیق شامل عبارات کلی و خاص در مورد چالش های رفتاری پذیرفته شدگان بود.

موتورهای جستجو: این پژوهش مطالعات به زبان انگلیسی و بین سال‌های ۲۰۱۹ تا ۲۰۲۱ را که در پایگاه‌های اطلاعاتی الکترونیکی Google Scholar، ISI Web of Science و Scopus نمایه شده بودند، مورد بررسی قرار داد. بازه زمانی پژوهش به دلیل محدودیت های پژوهشگر و با هدف بررسی عمیق تر مطالعات انجام شده تعیین گردیده است.

راهبرد جستجو: از آنجا که عنوان کلی چالش‌های رفتاری در مقالات متعدد به همراه مفاهیم دیگری به صورت همزمان مورد بررسی قرار گرفته بود؛ در این پژوهش با استفاده از متغیرهای بررسی شده در سایر پژوهش‌ها، کلیدواژه‌های "چالش های رفتاری"، "اختلال سلوک"، "اختلال کمبود توجه"، "اختلال بیش فعالی"، "اوتیسم"، و "چالش‌های تحصیلی" مورد بررسی قرار گرفت.

معیارهای ورود: معیارهای زیر برای تصمیم گیری و انتخاب منابع مرتبط استفاده شد:

۱. نوع سند: مقاله، پایان نامه؛

۲. نوع مقاله: اصلی، مروری و نظری؛

۳. زبان: انگلیسی؛

۴. طراحی مطالعه: روش های کیفی، کمی و ترکیبی؛

۵. موضوع: روانشناسی؛

۷. موضوع اسناد: فرزندخواندگی، فرزندخواندگان، خانواده های فرزندخوانده.

مراحل انجام کار (تحلیل داده ها): جستجوی اولیه با استفاده از کلید واژه ها توسط محقق در پایگاه های مورد نظر انجام شد. ابتدا مطالعات تکراری حذف شدند، سپس با عناوین و چکیده ها در مقالات باقیمانده موارد غیر مرتبط از مطالعه خارج شدند. در نهایت متن کامل مطالعات باقیمانده مورد بررسی قرار گرفت.

یافته ها

گزاره‌های توصیفی: در جستجوی اولیه ۲۸۷ مطالعه یافت شد. پس از حذف ۱۶۹ مطالعه تکراری و غیرمرتبط، در نهایت ۱۱۸ مطالعه برای بررسی عنوان و چکیده مورد بازبینی قرار گرفت. با مطالعه عنوان و چکیده ۶۱ مطالعه از پژوهش حذف شد. از ۵۷ مطالعه باقیمانده، ۲۹ مطالعه نیز به دلیل واجد شرایط نبودن حذف شد و در نهایت متن کامل ۲۸ مطالعه شامل ۲۳ مقاله و ۵ پایان نامه طبق نمودار شماره ۱ مورد بررسی قرار گرفت. از این تعداد ۱۴ مطالعه کیفی، ۱۱ مطالعه از نوع کمی و ۳ مطالعه باقی مانده از نوع ترکیبی بوده که تمام این مطالعات بر چالش‌های خانواده‌های فرزندخوانده تمرکز داشتند که در جدول شماره ۱ خلاصه شده است. فراوانی مطالعات در مورد چالش‌های رفتاری فرزندخواندگان از کشورهای مختلف (۲۸ مطالعه) به شرح ذیل بود: ایالات متحده آمریکا (۱۴ مطالعه)، ایتالیا (۴ مطالعه)، انگلستان (۳ مطالعه)، کره (۲ مطالعه)، آلمان (۱ مطالعه)، هلند (۱ مطالعه)، نروژ (۱ مطالعه)، اسپانیا (۱ مطالعه) و هنگ کنگ (۱ مطالعه). جدول ۲ مولفه های مختلف چالش‌های رفتاری فرزندخواندگان را به طور خلاصه نشان می‌دهد.

چالش ها و فرصت های پذیرش: پژوهشگران دریافته‌اند که عوامل ارثی، آسیب‌های قبل از تولد، تجربیات نامطلوب اولیه در خانواده زیستی و مراکز نگهداری، طردشدگی و از دست دادن والدین زیستی و جابه‌جایی‌های متعدد در موسسات یا خانواده‌های موقت، کودکان فرزندخوانده را در معرض خطرات بیشتری از منظر آسیب-های روانی و مشکلات رفتاری نسبت به همسالان غیرفرزندخوانده قرار می‌دهد. کودکان فرزندخوانده در معرض خطر بالایی برای نشان دادن مشکلات رفتاری و بیرونی‌سازی مانند اختلال سلوک و کمبود توجه و رفتارهای بزهکارانه و مشکلات عاطفی یا درونی‌سازی مانند اضطراب، افسردگی، تاخیر در رشد فیزیکی، رشد حرکتی، عملکرد شناختی و زبانی، نارسایی‌های تحصیلی و رفتارهای ناشی از دلبستگی ناایمن هستند که اغلب تا بزرگسالی ادامه می‌یابند [۱۲،۱۵،۱۶].

پژوهشگران عنوان می‌کنند که فرزندخوانده‌ها اغلب خانواده‌های فرزندپذیر را با چالش‌های منحصربه فرد و پیچیده‌تری مواجه می‌کنند و اغلب در معرض خطر بازگشت به دوران پیش از فرزندخواندگی هستند. این پژوهشگران دریافته‌اند که بسیاری از فرزندخواندگان در سنین نوجوانی شرایطی مانند جدایی از خانواده، بدرفتاری، بی توجهی، سوء استفاده گری و بی‌هویتی را تجربه می کنند. این تجربیات به دلیل پیامدهای رشدی منفی مرتبط و پتانسیل افزایش آسیب‌های روانی با افزایش سن، آنها را از جمعیت

[Downloaded from payeshjournal.ir on 2026-11-20]
[DOI: 10.61186/payesh.23.5.737]

عمومی متمایز می‌کند. چنین به نظر می‌رسد که فرزندخواندگان از بدو تولد تا زمان مرگ با مسائل منحصر به فردی روبه رو هستند که نشان می دهد فرزندخواندگی یک فرآیند مادام العمر است. به نظر می رسد که اکثر فرزندخواندگان معتقدند که وضعیت فرزندخواندگی آنها بر تمام جنبه های زندگی آنها تأثیر گذاشته است [۱۷،۱۸،۱۹،۲۰].

محیط خانواده: محققان اشاره می کنند که محیط خانوادگی ایجاد شده توسط والدین فرزندپذیر ممکن است یکی از تأثیرگذارترین عوامل در سازگاری پس از فرزندخواندگی کودک باشد. علاوه بر این ساختار خانواده، سازگاری والد-فرزند، رضایت از رابطه والد-فرزند و ارتباط والدین-فرزند همگی با سازگاری فرزندخوانده مرتبط هستند [۲۱]. علاوه بر این دیگر محققان اذعان دارند که تنها تعداد انگشت شماری از مطالعات میزان تأثیر عوامل خطرپذیری پیش از فرزندخواندگی را بر نتایج فرزندخواندگان مورد بررسی قرار داده اند [۲۲]. همچنین شواهد پژوهشی تاثیر سبک دلبستگی فرزندخواندگان را نشان می دهد. به گونه‌ای که بازنمایی ذهنی فعلی و نسبتاً پایدار آنها از تجارب دلبستگی اولیه آنها می‌تواند تأثیر عوامل مخرب پیش از فرزندخواندگی را بر پریشانی و سلامت روانی فرزندخواندگان تعدیل کند [۲۳].

فرزندپروری: فرآیند فرزندپروری بر سازگاری رفتاری کودکان تأثیر می گذارد. مطالعات در مورد کودکان فرزندخوانده ارتباط ثابتی را بین ابعاد مختلف رفتارهای والدین مانند حمایت والدین، کنترل روان‌شناختی، کنترل رفتاری و شاخص‌های سازگاری نشان می‌دهد. علاوه بر این، مشخص شده است که شناخت و مهارت‌های والدین مانند خودکارآمدی(یعنی باور والدین به توانایی‌شان در تربیت موفقیت‌آمیز فرزندانشان) نیز به طور مستقیم یا غیرمستقیم از طریق رفتار والدین با سازگاری رفتاری کودکان مرتبط است [۲۴]. این پژوهشگران در راستای نظریه انعطاف‌پذیری دریافته‌اند که می‌توان انتظار داشت که تجارب نامطلوب قبل از فرزندخواندگی بر سازگاری رفتاری زمانی که فرزندپروری به خطر می‌افتد تأثیر منفی بگذارد؛ اما زمانی که والدین رفتار مثبتی از خود نشان می‌دهند، این اثرات کاهش می‌یابد. در واقع فرزندپروری گرم و صمیمانه در برابر اثرات منفی خطرات تجمعی پیش از فرزندخواندگی، بر رفتار سازگارانه ثانویه تاثیر می‌گذارد [۲۵].

دلبستگی

جرارد به نقل از بولبی دلبستگی را به عنوان یک پیوند عاطفی عمیق و پایدار تعریف می نماید که یک کودک را در زمان و مکان درست به مراقب اولیه متصل می‌کند. در واقع دلبستگی یک وابستگی متقابل، پایدار، عاطفی و فیزیکی بین کودک و مراقب است [۲۶]. دلبستگی به ارتباط عاطفی بین کودک و مراقب اصلی او اشاره دارد. نظریه دلبستگی برای اولین بار توسط بولبی و آینزورث و همکاران توسعه یافت و بر اهمیت اولین تجربیات در رابطه بین کودک تمرکز کرد. مراقب یعنی شخصی که مراقبت، حمایت و محافظت از فرزند را به عهده دارد که ممکن است لزوماً مادر زیستی کودک نباشد. بولبی یک "مدل سلسله مراتبی" را پیشنهاد کرد که به این معنا است که تنها یک مراقب، به طور معمول مادر، شخصیت مهم دلبستگی است و تأثیر سایر مراقبان نیز از نظر دلبستگی ضعیف‌تر است. با این وجود، محققان دیگر یک "مدل استقلال" را پیشنهاد کرده اند که بیان می کند چند مراقب به یک اندازه مهم هستند اما بر حوزه های مختلف رشد تأثیر می‌گذارند. طبق نظریه دلبستگی، روابط اولیه مراقب و کودک ممکن است بازنمایی کودک از خود و دیگری را در مسیر رشدی کودک شکل دهد [۲۹-۲۷].

دلبستگی در فرزندخواندگان: فرزندخواندگان تحت تأثیر زمینه های متعدد و متقاطع از جمله خانواده زیستی، تولد و خانواده فرزندپذیر قرار می گیرند. عوامل استرس زا در هر یک از این محیط ها ممکن است بر سازگاری این کودکان تأثیر بگذارد. کودکان در سال اول زندگی خود به ویژه در برابر تجارب مراقبتی آسیب پذیر هستند. تجارب اولیه بدرفتاری، محرومیت و بی توجهی در خانواده زیستی می تواند عواقب بلندمدتی برای سازمان دلبستگی در خانواده پذیرنده داشته باشد. علاوه بر این، کودکانی که با فاصله کمی بعد از تولدشان به فرزندی پذیرفته می‌شوند، نسبت به همسالان خود که به فرزندخواندگی گرفته نشده‌اند یا دیرتر پذیرفته می شوند، احتمال دارد که روابط دلبستگی ناایمن کمتری نشان دهند. علاوه بر این، صرف نظر از سن فرزندخواندگی، فرزندخواندگان به احتمال زیاد روابط دلبستگی ناسازگاری را با والدین پذیرنده خود نشان می دهند [۱۷،۲۳،۳۰]. زیرا مشخص شده است بزرگسالانی که به فرزندخواندگی پذیرفته شده اند، دارای شیوع مسائل دلبستگی، ناسازگاری های رفتاری، آسیب های روانی و اختلالات رشدی در مقایسه با همتایان غیرفرزندخوانده هستند [۱۶].

[Downloaded from payeshjournal.ir on 2026-11-20]
[DOI: 10.61186/payesh.23.5.737]

همچنین گزارش شده است که کودکان دارای سابقه بدرفتاری ممکن است به این باور برسند که وابستگی به مراقبان خطرناک یا ناراحت کننده است و برای اطمینان از استقلال از والدین پذیرنده خود و حفظ حس کنترل، به شیوه های مخالف یا منفی رفتار می کنند [۹،۳۱،۳۲].

رابطه دلبستگی و فرزندخواندگی: در خصوص رابطه میان دلبستگی و فرزندخواندگی از زوایای مختلفی می توان آن را مورد بحث قرار داد. اول از همه، موضوع دلبستگی ایمن یا ناایمن وجود دارد. همانطور که گزارش شده است [۳۳]، کودکانی که قبل از اولین سال تولدشان به فرزندی پذیرفته می شوند، به احتمال زیاد دلبستگی ایمن تری به سرپرست فرزندپذیر خود نشان می دهند، در حالی که کودکانی که پس از اولین سال تولدشان به فرزندی قبول می شوند، این دلبستگی را نشان نمی دهند [۱۸]. به علاوه، فرزندخواندگان با تجربیات نامطلوب قبل از فرزندخواندگی، روابط مضطرب و ناایمن تری را با والدین فرزندپذیر خود نشان می دهند. هنگامی که شکل دلبستگی مشخص شده کودک به طرق مختلف به او آرامش نمی دهد، این باعث می شود که کودک کناره گیری کرده، همه چیز را نادیده بگیرد و این موضوع مراقب کودک را مجبور می کند تا به تنهایی با مساله کنار بیاید [۳۴].

کودکان چنین ادراک می کنند که مراقبان اولیه قبلی آنها امنیت و ایمنی را برای آنها فراهم نکرده اند. این کودکان یاد می گیرند که به مراقبان بعدی اعتماد نکنند و در عوض از خود مراقبت کنند. این کودکان به طور موثر یاد گرفته اند که با رویدادهای استرس زا کنار بیایند تا خطر آسیب دیدن را کاهش دهند. بسیاری از کودکان فرزندخوانده یک تربیت مطمئن و ایمن را تجربه نمی کنند و با اختلالات دلبستگی، مشکلات رفتاری، اضطراب و افسردگی دست و پنجه نرم می کنند [۴،۹،۳۵].

طبق نظریه دلبستگی، کودکان تجارب تعامل با مراقبان اصلی خود را درونی می کنند و در نیمه دوم سال اول زندگی خود، بازنمایی ذهنی مراقبان را تداعی می کنند. این نمایش ها به نوبه خود برای هدایت روابط با دیگران در طول زندگی استفاده می شوند. روابط اولیه با والدین، مانند شیوه‌های تربیتی والدین و فضای خانه، بر شکل‌گیری مدل درونی دلبستگی تأثیر می‌گذارد. به نظر می رسد که فرزندخواندگان در معرض خطر بی نظمی دلبستگی هستند، به ویژه زمانی که آنها پس از اولین ماه های زندگی خود به فرزندخواندگی گرفته می شوند و قبل از فرزندخواندگی، محیط های تحریک کننده و بی پاسخی را تجربه می کنند [۱،۴،۳۶].

لازم است درک والدین فرزندپذیر از دلبستگی بین آنها و فرزندخواندگانشان بررسی شود تا مشخص شود آیا دلبستگی ایمن وجود دارد یا خیر. اگرچه چالش های رفتاری و احساسات منفی در بین فرزندخواندگان چندان گزارش نشده است، مشخص شده است که پذیرفته‌شدگان مدل‌های داخلی ناایمن را ایجاد می‌کنند که منتسب به تجربیات منفی متعددی است که در خانواده زیستی یا مؤسسات نگهداری تجربه کرده‌اند [۷،۳۵]. به نظر تحقیقات بیشتری برای بررسی دقیق و پدیدارشناسی چنین چالش هایی مورد نیاز است [۷].

به طور گسترده شناخته شده است که دلبستگی ناایمن یا سازماندهی نشده از مرحله نوزادی می تواند بر توانایی کودکان برای ایجاد روابط بعدی تأثیر منفی بگذارد و به سایر مسائل رشدی و رفتاری منجر شود [۷،۳۷]. پذیرفته شده است که مراقبت پایدار و حساس به شکل‌گیری دلبستگی ایمن در بین فرزندخواندگان کمک می‌کند و مراقبت حساس و عاطفی والدین فرزندپذیر می‌تواند رشد دلبستگی کودک و والدین را تسهیل کند در حالی که ناسازگاری منجر به دلبستگی ناایمن می‌شود [۳۷].

جدول۱: مطالعات بررسی شده در مورد چالش‌های رفتاری فرزندخواندگی

نویسنده(گان)-سال	نوع مطالعه	تعداد نمونه	متغیرهای مرتبط	مهمترین یافته ها / نتیجه
Garrard (2021) [۲۶] آمریکا	کیفی	۱۴	فرهنگ فرزندخواندگی و خانواده فرزندخوانده، هویت قومی در تجربیات زندگی فرزندخواندگان	فرزندخواندگان کره‌ای تحصیلات عالی را به دلیل انتظارات خانواده فرزندخوانده خود دنبال کردند.
Baird-Hepworth (2021) [۴۸] آمریکا	کیفی	-	تجربیات فرزندخواندگان در روابط صمیمانه به عنوان بزرگسالان	فرزندخواندگان با اعتماد به دیگران، از جمله خانواده‌های خود، مشکل دارند، در روابط خود احساس اضطراب و ناامنی می‌کنند و باور دارند که فرزندخواندگی‌شان به طور مداوم در زندگی‌شان نقش دارد.
Pettis (2021) [۳۸] آمریکا	کمی	۱۹۹	چگونگی توسعه هویت نژادی-قومی در فرزندخواندگان سیاه‌پوست	نگرش‌های والدین نسبت به فرآیند اجتماعی‌سازی نژادی-قومی، هنجارهای ذهنی مربوط به آن و کنترل رفتاری ادراک‌شده از این فرآیند، پیش‌بینی‌کننده‌های قوی نیت‌های آن‌ها و احتمالا رفتار واقعی‌شان هستند.

[Downloaded from payeshjournal.ir on 2026-11-20]
[DOI: 10.61186/payesh.23.5.737]

Cai, et al. (2020) [۴۴] آمریکا	ترکیبی	۱۰۶	عوامل روانشناختی موثر بر علاقه فرزندخواندگان و والدینشان، ژنتیک	افکار مربوط به خانواده های زیستی و توسعه هویت در فرزندخواندگان نوجوان بین‌المللی و نژادی-قومی مختلف ارتباط دارد.
Pace, et al. (2020) [۷] ایتالیا	کیفی	۲۹	الگوهای دلبستگی	هر دو الگوی ناایمن و آشفته در کودکان فرزندخوانده مشاهده شده است.
Goldberg, et al. (2020) [۹] آمریکا	کمی	۲۷۳۶	فرزندخواندگی و مراقبت از کودکان	مراقبت های سازمانی و متعدد قبل از فرزندخواندگی کودکان را در پذیرش والدین جدید «سخت‌پذیر» نشان می‌دهند.
Dalen, et al. (2020) [۱۲] نروژ	کمی	۱۱۹	تطبیق با مدرسه، پیشرفت تحصیلی	چالش‌های تحصیلی بیشتر به دلیل مشکلات زبانی و رفتار بیش‌فعال، کاهش قابل توجه انگیزه تحصیلی در میان کودکان فرزندخوانده مشاهده شده است.
Bastianoni, et al. (2020) [۲] ایتالیا	کیفی	۱۳	تصورات ذهنی نوجوانان فرزندخوانده از خود و دیگران	تجارب متنوعی از فرآیند فرزندخواندگی و ابزارهای مفید برای خدمات فرزندخواندگی وجود دارد که لزوم بررسی های بیشتر را نشان می دهد.
Helder, et al. (2020) [۸] آمریکا	ترکیبی	۴۴	انگیزه دینی، انضباط سخت، دلبستگی، استرس و عواطف والدین و رفتارهای برونی‌سازی و درونی‌سازی کودکان	انگیزه دینی بیشتر پیش‌بینی‌کننده روش‌های انضباطی سخت‌تر بود. انگیزه دینی استرس والدین یا عواطف منفی والدین را پیش‌بینی نکرد.
Myers, Baden, and Ferguson (2020) [۱۱] Hong Kong	کیفی	۲۰	هویت خانوادگی و هویت فرهنگی	فرزندخواندگان افزایش قابل توجه پذیرش هویت‌های اصلی (هنگ کنگی) خود را پس از بازدید از هنگ کنگ نشان دادند.
McConnachie, et al. (2020) [۳۲] انگلستان	کیفی	۹۷	دلبستگی ایمن کودکان فرزندخوانده در خانواده‌های پدر همجنس‌گرا، خانواده‌های مادر همجنس‌گرا و خانواده‌های والدین دگرجنس‌گرا	کودکان در خانواده‌های پدر همجنس‌گرا سطح کمتری از دلبستگی ناایمن نسبت به کودکان در خانواده‌های مادر همجنس‌گرا یا والدین دگرجنس‌گرا نشان دادند.
Yarger, et al. (2020) [۳۹] آمریکا	کمی	۱۲۰	دلبستگی، بهبود رفتارهای زیستی و فرزندپروری	والدینی که برنامه "دلبستگی و بهبود رفتارهای زیستی (ABC) "را دریافت کردند، بهبودهای قابل توجهی در کیفیت فرزندپروری نشان دادند.
Suh (2020) [۴۶] آمریکا	کیفی	-	خودمختاری و هویت افراد فرزندخوانده	افراد فرزندخوانده می‌توانند از زبان و تصاویر خود برای بازپس‌گیری هویت و خودمختاری زبانی‌شان استفاده کنند و همزمان در اقدامات اجتماعی مشارکت داشته باشند.
Finet, et al. (2020) [۲۵] هلند	کمی	۹۲	فرزندپروری فرزندخوانده، ارتباط بین تجربیات پیش از فرزندخواندگی و تطبیق رفتاری سازگارانه و ناسازگارانه کودکان	فرزندخواندگان به طور کلی سطوح بالاتر از حد متوسط مشکلات رفتاری را نشان ندادند که این امر نشان می‌دهد فرزندخواندگی تأثیر مثبتی بر توسعه آن‌ها داشته است.
Kernreiter, et al. (2020) [۲۱] آلمان	کمی	۹۷	سلامت روانی کودکان و نوجوانان فرزندخوانده	فرزندخواندگان بزرگ‌تر که به صورت ناشناس به دنیا آمده بودند، نمره کلی بالاتر و رفتارهای برونی‌سازی بیشتری نشان دادند. مشکلات سلامت روانی کودکان به طور مثبت با مشکلات سلامت روانی والدین و سن کودکان مرتبط بود.
Bang, et al. (2020) [۴۱] آمریکا	کمی	۳۱	تجربه قلدرهای در مدرسه، استرس روانی و حمایت اجتماعی	مداخله همسالان و مداخله بزرگسالان یا معلمان می‌تواند به عنوان یک عامل تعدیل‌کننده برای کاهش سطح استرس در میان فرزندخواندگان عمل کند.
Utley (2020) [۴۹] کره	کیفی	۸	تجربیات مشترک فرزندخواندگان، هویت‌های چندگانه اقلیتی، تجربیات اجتماعی‌سازی و فرهنگی و فشارهای اقلیتی	برجسته کردن معناسازی و یادآوری تجربیات مهم فرزندخواندگان، نقش مهمی در شکل گیری هویت فرزندخواندگان کره ای داشت.
Paine, et al. (2020) [۱۶] انگلستان	کیفی	۳۷۴	مشکلات درونی‌سازی و برونی‌سازی فرزندخواندگان	ناملایمات پیش از فرزندخواندگی با نمرات بالاتر درونی‌سازی و برونی‌سازی مرتبط بود؛ فرزندپروری گرم و حمایتی پس از فرزندخواندگی با کاهش قابل توجه مشکلات درونی‌سازی و برونی‌سازی کودکان در طول زمان همراه بود.
Mohanty, et al. (2019) [۴۳] کره	کیفی	۶۸	عوامل خطر و محافظت‌کننده از فرزندخواندگان	نتایج نشان داد که الگوها و سطوح عوامل خطر و محافظت‌کننده ادراک شده که توسط فرزندخواندگان گزارش شده‌اند، متغیر هستند.
Baden, et al. (2019)	ترکیبی	۲۵۴	استرس و رضایت از زندگی فرزندخواندگان بزرگسال	کسانی که از سن ۳ سالگی و بالاتر از فرزندخواندگی خود مطلع شدند،

[Downloaded from payeshjournal.ir on 2026-11-20]

[DOI: 10.61186/payesh.23.5.737]

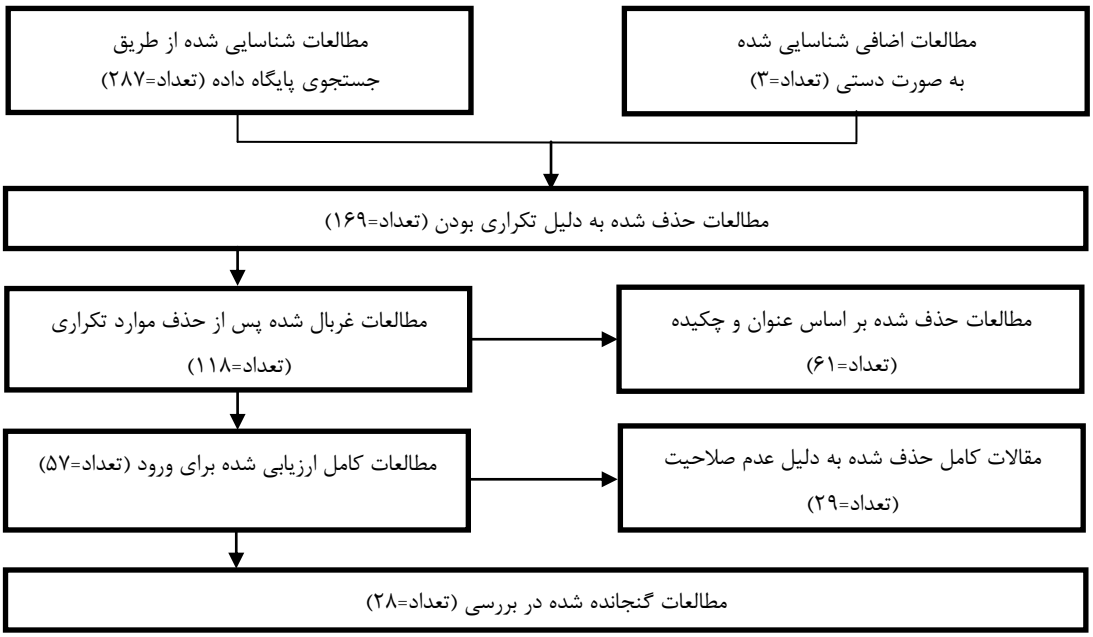
[۱۴] آمریکا				استرس بیشتر و رضایت کمتری از زندگی گزارش کردند.
Ferrari, et al. (2019) [۴۰] Italy	کمی	۳۲۸	عوامل اجتماعی و خانوادگی بهزیستی روانشناختی	یافته‌ها نشان داد که یکپارچگی هویت دوزیستی در میان فرزندخواندگان با بهزیستی روانشناختی ارتباط معناداری دارد.
Brodzinsky and Smith (2019) [۱۷] آمریکا	کیفی	-	میزان وقوع و پویایی انواع مختلف شکست‌ها و بازگشت ها در میان فرزندخواندگی	بیشتر تحقیقات بر عوامل حمایت‌کننده یا تضعیف‌کننده پایداری قانونی و اقامتی تمرکز داشته‌اند، اما به احساس پایداری روانی یا رابطه‌ای کودکان تا حد زیادی بی‌توجهی کرده‌اند.
Palacios, et al. (2019) [۲۰] اسپانیا	کیفی	-	شکست فرزندخواندگی یا بازگشت کودک	این مرور با تحلیل برخی از پیامدهای سیاستی و عملی به پایان می‌رسد و پیشنهاداتی در مورد چگونگی افزایش و بهبود مطالعه شکست فرزندخواندگی ارائه می‌دهد.
Canzi, et al. (2019) [۲۲] ایتالیا	کمی	۵۶	استرس فرزندپروری در میان والدین فرزندخوانده	نتایج بر اهمیت زیاد سن کودکان در زمان فرزندخواندگی و مشکلات عاطفی و رفتاری آن‌ها در پیش‌بینی استرس مادران و پدران تأکید کرد، اما همچنین به نقش کیفیت رابطه زوج به عنوان یک عامل محافظتی که می‌تواند سطح استرس فرزندپروری را کاهش دهد، اشاره داشت.
Lopeman (2019) [۱۹] آمریکا	کمی	۶۲۰	مشکلات رفتاری، عاطفی و اجتماعی در میان کودکان فرزندخوانده‌ای که قبلاً در مراکز نگهداری بوده‌اند	نتایج مقایسه‌ای نشان داد که تفاوت‌های معنادار بر اساس سن در زمان ارزیابی یا موقعیت جغرافیایی وجود ندارد.
Benejam (2019) [۵۰] آمریکا	کیفی	۱۲	تجربیات فرزندخواندگان تا دوران بزرگسالی	یافته‌ها چندین عامل فرزندپروری را که بر شکل‌گیری هویت نژادی تأثیر می‌گذارند، نشان داد و همچنین مشخص شد که کاوش در هویت نژادی می‌تواند تا بزرگسالی ادامه یابد. بسیاری از شرکت‌کنندگان احساس عدم ارتباط با فرهنگ نژادی خود در دوران رشد داشتند و اکنون در حال کاوش در هویت نژادی خود به عنوان بزرگسال هستند.
Anthony, et al. (2019) [1] انگلستان	کیفی	۹۶	تجربیات نامطلوب دوران کودکی و علائم درونی‌سازی و مشکلات برونی‌سازی	نتایج نشان داد که تقریباً نیمی از کودکان چهار تجربه نامطلوب یا بیشتر در دوران کودکی را تجربه کرده‌اند.
Leve, et al. (2019) [13] آمریکا	کمی	۵۶۱	تاثیر فرآیندهای خانوادگی، همسالان و محیط بر تطابق کودکان و نوجوانان فرزندخوانده و تاثیر ژنتیک	یافته‌ها بر قدرت طراحی فرزندخواندگی در شناسایی تأثیرات محیطی بر رشد کودک تأکید کردند و شواهدی از تعاملات و همبستگی‌های پیچیده بین تأثیرات ژنتیکی و محیطی پیش و پس از تولد بر مجموعه‌ای از رفتارهای کودک ارائه دادند.

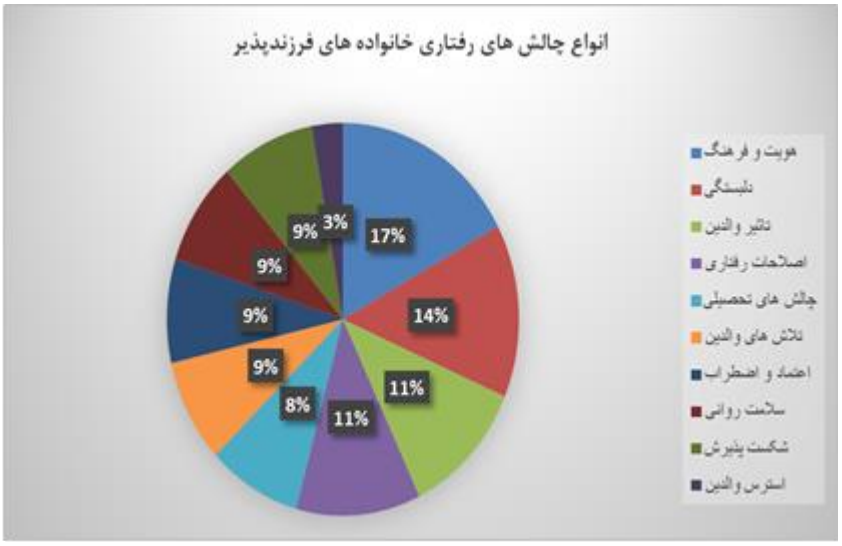
شکل ۱: خروجی ابری پایتون ون۴ بر مبنای پرتکرارترین مشکلات و اختلالات کودکان فرزند خوانده

[Downloaded from payeshjournal.ir on 2026-11-20]

[DOI: 10.61186/payesh.23.5.737]

نمودار۱: نمودار مراحل استخراج مقالات مطالعه

نمودار ۲: انواع یافته های مرتبط با چالش های رفتاری پذیرفته شدگان در خانواده های پذیرنده

[Downloaded from payeshjournal.ir on 2026-11-20]
[DOI: 10.61186/payesh.23.5.737]

بحث و نتیجه گیری

به طور خلاصه ماهیت پیچیده و چند وجهی چالش‌های رفتاری در میان فرزندخواندگان بر نیاز به محیط‌های حمایتی برای فرزندخواندگی و تحقیقات بیشتر برای توسعه مداخلات مؤثر تأکید می‌کند. تحلیل محتوای ۲۸ مطالعه (جدول ۱) چندین مفهوم کلیدی و تغییرات قابل توجه در درک چالش‌های رفتاری فرزندخواندگان را نشان می‌دهد. این مطالعات از روش‌های مختلفی از جمله کیفی، کمی و ترکیبی استفاده کرده و کشورهای مختلفی مانند ایالات متحده، ایتالیا، نروژ و کره را پوشش می‌دهد. مفاهیم کلیدی شناسایی شده شامل تأثیر الگوهای دلبستگی، پویایی‌های خانواده فرزندپذیر، تجربیات پیش از فرزندخواندگی و تأثیر متقابل هویت‌های فرهنگی و قومی است.

یک یافته اساسی در بسیاری از مطالعات این است که فرزندخواندگان اغلب مشکلات روانی و رفتاری بیشتری نسبت به همسالان غیر فرزندخوانده خود تجربه می‌کنند. مطالعات نشان می‌دهد که فرزندخواندگان در معرض خطر بالاتری برای مشکلاتی مانند اضطراب، افسردگی و اختلالات دلبستگی قرار دارند [۲،۷،۱۱،۱۶]. پژوهشی دیگر نیز با استفاده از تحلیل سیستم کدگذاری نقاشی خانواده نشان می‌دهد که کودکان فرزندخوانده اغلب الگوهای دلبستگی ناایمن و بی‌نظم را نشان می‌دهند [۷].

با این حال، نتایج به طور قابل توجهی بر اساس عواملی مانند کیفیت روابط خانواده فرزندخوانده، صمیمت والدین و سن فرزندخواندگی متغیر است [۲۱]. برای مثال، مطالعه ای نشان می‌دهد که کودکان در خانواده‌های دگرجنس‌گرا و مادر همجنس گرا، سطوح پایین تری از دلبستگی ایمن نسبت به کودکان در خانواده‌های پدر همجنس گرا دارند. این موضوع خود نشان می‌دهد که نتایج پژوهش ها تضادهای فراوانی با یکدیگر دارند [۳۲].

چندین مطالعه بر اهمیت هویت فرهنگی و قومی در شکل‌گیری تجربیات فرزندخواندگان تأکید می‌کنند. پژوهشگران به پیچیدگی‌های هویت قومی برای فرزندخواندگان از نژادهای متفاوت پرداخته‌اند و نشان می‌دهند که دلبستگی به فرهنگ تولد و اجتماعی‌سازی نژادی-قومی برای رسیدن به سلامت روانی اهمیت دارد [۲۶،۳۸،۳۹]. این موضوع به ویژه برای فرزندخواندگانی که با احساس تعلق و هویت مشکل دارند، مهم است. همانطور که دیگر پژوهشگران نشان می‌دهند که ارتباط معنی‌دار بین یکپارچگی هویت دوجنسی و سلامت روانی وجود دارد [۴۰]. تجربیات پیش از فرزندخواندگی نیز یکی دیگر از عوامل مهم مورد بحث در این مطالعات است. تجربیات اولیه نامطلوب مانند مراقبت‌های سازمانی می‌تواند منجر به چالش‌های تحصیلی و رفتاری قابل توجهی شود [۱۲،۴۱]. به همین ترتیب دیگر پژوهشگران نشان دادند که والدین فرزندپذیر با رویکرد مثبت می‌توانند اثرات منفی تجربیات پیش از فرزندخواندگی را کاهش دهند و از این رو، فرزندپروری متناسب و با برنامه برای توسعه بهینه فرزندخواندگان ضروری است [۲۵].

با وجود این دیدگاه‌ها، ناسازگاری‌ها و شکاف‌هایی در پژوهش ها وجود دارد که نیاز به بررسی بیشتری دارند. به عنوان مثال، در حالی که برخی مطالعات نشان می‌دهند که محیط‌های گرم و حمایتی فرزندخواندگی می‌تواند مشکلات رفتاری را کاهش دهد؛ برخی دیگر نشان می‌دهند که مشکلات دلبستگی ممکن است صرف‌نظر از پویایی‌های خانواده، پس از فرزندخواندگی ادامه یابد. این اختلاف نشان‌دهنده نیاز به مطالعات طولی بیشتر برای درک بهتر اثرات طولانی‌مدت فرزندخواندگی و ساز و کارهای بنیادین چالش‌های رفتاری فرزندخواندگان است [۴،۱۶،۲۵].

چالش‌های رفتاری در میان فرزندخواندگان در بسیاری از مطالعات برجسته شده و می‌تواند به اشکال مختلفی از جمله مشکلات عاطفی، اختلالات رفتاری و چالش‌های تحصیلی ظاهر شود. فرزندخواندگان اغلب با نرخ‌های بالاتری از مشکلات روانی مانند اضطراب، افسردگی و ADHD نسبت به همسالان غیر فرزندخوانده خود مواجه می‌شوند. این خطر معمولاً به تجربیات نامطلوب اولیه، از جمله بی‌توجهی، سوءاستفاده یا بی‌ثباتی محیط‌های پیش از فرزندخواندگی نسبت داده می‌شود [۲۳،۳۵،۴۲].

مشکلات پیش از فرزندخواندگی به طور نزدیکی با مشکلات داخلی (مانند اضطراب، افسردگی) و مشکلات خارجی (مانند پرخاشگری، بیش‌فعالی) مرتبط است [۱۶]. این موضوع با یافته‌های دیگر مطابقت دارد که اشاره دارد که کودکان بین‌المللی فرزندخوانده ممکن است به دلیل موانع زبانی و رفتارهای بیش‌فعالی با چالش‌های تحصیلی قابل توجهی مواجه شوند [۱۲].

علاوه بر این، فرزندخواندگان اغلب در روابط صمیمی در دوران بزرگسالی دچار مشکل می‌شوند و اضطراب و ناامنی مداوم را نشان می‌دهند. این یافته تأثیر بلندمدت تجربیات نامطلوب اولیه بر توسعه اجتماعی و عاطفی فرزندخواندگان را برجسته می‌کند [۱،۱۱].

در نتیجه، در حالی که مطالعات مرور شده به طور جمعی یک دیدگاه جامع از چالش‌های رفتاری فرزندخواندگان ارائه می‌دهند،

[Downloaded from payeshjournal.ir on 2026-11-20]
[DOI: 10.61186/payesh.23.5.737]

- همچنین نشان‌دهنده تغییرات قابل توجهی است که تحت تأثیر عوامل متعدد، از جمله پویایی‌های خانواده، هویت فرهنگی و تجربیات پیش از فرزندخواندگی قرار دارند. یافته‌ها اهمیت محیط‌های حمایتی فرزندخواندگی و نیاز به مداخلات هدفمند برای رسیدگی به نیازهای منحصر به فرد فرزندخواندگان را تأکید می‌کنند. تحقیقات بیشتر ضروری است تا درک دقیق‌تری از این مسائل به دست آید و ساز و کارهای پشتیبانی برای خانواده‌های فرزندخوانده بهبود یابد [۱۹،۳۷،۳۷].

فرزندخواندگان اغلب با مشکلات دلبستگی پیشین وارد خانواده‌های جدید خود می‌شوند. به عنوان مثال، کودکانی که بعد از اولین سال

- خود به فرزندی پذیرفته می‌شوند، به دلیل تجربیات اولیه بی‌توجهی یا سوءاستفاده، احتمال دارد که الگوهای دلبستگی ناایمن نشان دهند [۴،۳۲]. این دلبستگی‌های ناایمن می‌تواند منجر به طیفی از مشکلات رفتاری شود، زیرا کودکان ممکن است در ایجاد روابط سالم با والدین فرزندپذیر خود مشکل داشته باشند [۱۹].
- در پژوهشی محققان از سیستم کدگذاری نقاشی خانواده برای ارزیابی دلبستگی در کودکان فرزندخوانده استفاده کردند و دریافتند که این کودکان اغلب الگوهای دلبستگی بی‌نظم نشان می‌دهند. این بی‌نظمی اغلب نتیجه مراقبت‌های ناسازگار و تغییرات متعدد مراقبتی قبل از فرزندخواندگی است [۷،۳۴].

علاوه بر این، مطالعات نشان می‌دهد که کیفیت فرزندپروری پس از فرزندخواندگی می‌تواند به طور قابل توجهی بر نتایج دلبستگی تأثیر بگذارد [۲۰،۳۴،۳۸]. پژوهشگران پیشنهاد می‌کنند که محیط‌های فرزندخواندگی گرم و حمایتی می‌توانند برخی از اثرات نامطلوب اولیه را کاهش دهند. فرزندپروری حساس که با مراقبت سازگار و پاسخگو مشخص می‌شود، برای کمک به کودکان فرزندخوانده در توسعه دلبستگی ایمن و بهبود نتایج عاطفی و رفتاری بسیار مهم است [۴۷-۴۴]. مطالعات بررسی‌شده در این مقاله در مورد چالش‌های رفتاری فرزندخواندگان، یافته های متنوعی را (نمودار ۲) نشان می‌دهد که به طور کلی عبارتند از؛

۱. دلبستگی و نتایج رفتاری:

- دلبستگی ایمن به مشکلات رفتاری کمتر و تنظیم عاطفی بهتر مرتبط است.
- مطالعات الگوهای مختلف دلبستگی را با تأکید بر دلبستگی ناایمن و بی‌نظم در کودکان فرزندخوانده نشان می‌دهند.

۲. پویایی‌های خانواده فرزندخوانده:

رفتارهای مثبت والدین، مانند حساسیت و صمیمیت برای بهبود و توسعه فرزندخواندگان بسیار مهم است.

روش‌های تربیتی خصمانه و منفی، مشکلات رفتاری را تشدید می‌کنند.

صمیمیت میان والدین فرزندپذیر می‌تواند اثرات منفی تجربیات نامطلوب اولیه را کاهش دهد.

۳. تجربیات پیش از فرزندخواندگی:

تجربیات نامطلوب اولیه، مانند غفلت، بی‌توجهی و مراقبت در سازمان های نگهداری کودکان، اثرات طولانی‌مدتی بر تنظیم رفتاری فرزندخواندگان دارند.

چالش‌های تحصیلی به دلیل مشکلات زبانی و رفتار بیش‌فعالی رایج هستند.

۴. هویت فرهنگی و اجتماعی‌سازی نژادی-قومی:

هویت فرهنگی و اجتماعی‌سازی نژادی-قومی برای فرزندخواندگان نژادی و بین‌المللی بسیار مهم و تاثیرگذار است.

نگرش‌ها و مشارکت والدین در ترویج هویت نژادی-قومی به طور قابل‌توجهی بر سلامت روانی فرزندخواندگان تأثیر می‌گذارد.

چالش‌های رفتاری و مشکلات دلبستگی به طور عمیقی در تجربیات فرزندخواندگان درهم ادغام شده اند. تجربیات نامطلوب اولیه می‌تواند به طور قابل توجهی بر توانایی فرزندخواندگان در ایجاد دلبستگی‌های ایمن تأثیر بگذارد و منجر به طیفی از مشکلات عاطفی و رفتاری شود. با این حال، کیفیت فرزندپروری پس از فرزندخواندگی نقش حیاتی در تعدیل این نتایج ایفا می‌کند. محیط‌های خانوادگی حمایتی و پرورشی می‌توانند دلبستگی‌های ایمن را تقویت کرده و به کاهش اثرات منفی مشکلات پیش از فرزندخواندگی کمک کنند که بر اهمیت مداخلات هدفمند و حمایت برای خانواده‌های فرزندخوانده تأکید می‌کند. بنابراین تحقیقات بیشتر برای توسعه درک دقیق‌تر از این پویایی‌ها و بهبود مکانیزم‌های حمایتی برای فرزندخواندگان و خانواده‌های آن‌ها ضروری است.

از جمله پیامدهای انجام چنین پژوهش هایی فراهم آوردن محتوا برای آموزش های تخصصی مشاوران و روانشناسان، تمرکز بر نظریه دلبستگی و کارکردهای آن، فراهم آوردن زمینه حمایت های عاطفی و رفتاری توسط نهادهای متولی، راهنمایی والدین قبل و پس از فرزندپذیری و پیشگیری از آسیب‌های رفتاری و روانی در میان کودکان فرزندخوانده و خانواده های فرزندپذیر است.

[Downloaded from payeshjournal.ir on 2026-11-20]
[DOI: 10.61186/payesh.23.5.737]

سهم نویسندگان

مهدی عنبری: طراحی مطالعه، جستجو و تحلیل داده ها و نگارش مقاله

محد نذری بن عبدالرحمن: طراحی مطالعه و نظارت علمی

تشکر و قدردانی

نویسندگان این مقاله بر خود لازم می دانند که از تمام افـرادی کـه در انجام این پژوهش ما را یاری کرده اند تشکر و قدردانی نمایند.

منابع

1. Anthony R, Paine A, Shelton K. Adverse childhood experiences of children adopted from care: The importance of adoptive parental warmth for future child adjustment. International Journal of Environmental Research and Public Health 2019; 16: 12-22
2. Bastianoni C, Mora S. C, De Gregorio E, Bizzi, F. Exploring adopted adolescents' inner world through the lens of qualitative methodology. Children and Youth Services Review 2020; 113: 104973
3. Field J, Pond R. How adoption affects the experience of adult intimate relationships and parenthood: A systematic review. New Zealand Journal of Counselling 2018; 38: 24–55
4. Greenberg, Angelica. Understanding Attachment and Bonding Through Internationally Adoptive Parents. California State University, Northridge. Doctoral Dissertation 2018
5. Lo A. Y, Grotevant H. D. Adoptive Parenting Cognitions: Acknowledgement of Differences as a Predictor of Adolescents' Attachment to Parents. Parenting 2020; 20: 83-107
6. Pinderhughes E. E, Brodzinsky D. Parenting in Adoptive Families, Handbook of parenting. 3rd Edition, New York, 2019
7. Pace C. S, Guerriero V, Zavattini G. C. Children's attachment representations: A pilot study comparing family drawing with narrative and behavioral assessments in adopted and community children. The Arts in Psychotherapy 2020; 67: 01612
8. Helder E. J, Gunnoe M. L, Timmermans H. Religious motivation to adopt as a predictor of adoptive family structure, parental discipline, and outcomes. Adoption Quarterly 2020; 23: 163-186
9. Goldberg A. E, Tornello S, Farr R, Smith J. Z, Miranda L. Barriers to adoption and foster care and openness to child characteristics among transgender adults. Children and Youth Services Review 2020; 109: 104699
10. McKee K. D. Disrupting kinship: Transnational politics of Korean adoption in the United States. 1st Edition, Illustrated, University of Illinois Press, United States 2019
11. Myers K, Baden A. L, Ferguson A. Going Back "Home": Adoptees Share Their Experiences of Hong Kong Adoptee Gathering. Adoption Quarterly 2020; 23: 187-218
12. Dalen M, Theie S, Rygvold A. L. School adjustment of internationally adopted children in primary school: A mother and teacher approach. Children and Youth Services Review 2020; 109: 104737
13. Leve L. D, Neiderhiser J. M, Ganiban J. M, Natsuaki M. N, Shaw D. S, Reiss D. The Early Growth and Development Study: A dual-family adoption study from birth through adolescence. Twin Research and Human Genetics 2019; 22: 716-727
14. Baden A, Shadel D, Morgan R, White E, Harrington E, Christian N, Bates T. Delaying adoption disclosure: a survey of late discovery adoptees. Journal of Family Issues 2019; 40: 1154-1180
15. Askeland K, Hysing M, La Greca A, Aaro L, Tell G, Sivertsen B. Mental health in internationally adopted adolescents: A meta-analysis. Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry 2017; 56: 203–213
16. Paine A. L, Perra O, Anthony R, Shelton K. H. Charting the trajectories of adopted children's emotional and behavioral problems: The impact of early adversity and postadoptive parental warmth. Development and Psychopathology 2020; 33: 922-936
17. Brodzinsky D, Smith S. L. Commentary: Understanding research, policy, and practice issues in adoption instability. Research on Social Work Practice 2019; 29: 185-194
18. DeLurgio S. Please don't go, we love you so: Recognizing unrecognized early loss in adoptees. Psychoanalytic Inquiry 2019; 39: 318–325
19. Lopeman P. A. An Aggregation of Means for the Child Behavior Checklist in Order to More Accurately Represent International Adoptees. The Chicago School of Professional Psychology. Doctoral dissertation 2019

[Downloaded from payeshjournal.ir on 2026-11-20]

[DOI: 10.61186/payesh.23.5.737]

20. Palacios J, Rolock N, Selwyn J, Barbosa-Ducharne M. Adoption breakdown: Concept, research, and implications. Research on Social Work Practice 2019; 29: 130-142
21. Kernreiter J, Klier C, Zeiler M, Huscsava M. M, Fiala C, Felnhofer A. The anonymously adopted child: Impact of age and parental psychopathology on adoptees' mental health. Children and Youth Services Review 2020; 119: 105672
22. Canzi E, Ranieri S, Barni D, Rosnati R. Predictors of parenting stress during early adoptive parenthood. Current Psychology 2019; 38: 811-820
23. Balenzano C, Coppola G, Cassibba R, Moro G. Pre-adoption adversities and adoptees' outcomes: The protective role of post-adoption variables in an Italian experience of domestic open adoption. Children and Youth Services Review 2018; 85: 307-318
24. Branje S. Development of parent-adolescent relationships: Conflict interactions as a mechanism of change. Child Development Perspectives 2018; 12: 171–176
25. Finet C, Vermeer H. J, Juffer F, Bijttebier P, Bosmans G. Adopted children's behavioral adjustment over time: pre-adoption experiences and adoptive parenting. The Journal of Early Adolescence 2020; 40: 453-479
26. Garrard Janeice A, Attachment and Identity in Higher Education, Lived Experiences of Korean Adoptees. Digital Commons @ ACU, Electronic Theses and Dissertations 2021; Paper 329
27. Bowlby J. Attachment and loss: Attachment, Basic Books. First Edition, New York, 1969
28. Bowlby J. Attachment and loss: Separation, Basic Books. 2nd Edition, New York, 1973
29. Bowlby J. Attachment and loss: Loss, sadness and depression. 3th Edition, Basic Books, New York, 1980
30. Melançon F, Cossette L, Smith C, Beauvais-Dubois C, Cyr C, Smolla N. Parenting stress of adoptive mothers, mother-child conflict, and behavior problems during adolescence among international adoptees. Journal of Family Psychology 2019; 33: 988–993
31. Howes C, Spieker S. Attachment Relationships in the Context pf Multiple Caregivers. Handbook of Attachment. Theory, Research, and Clinical Applications 3rd edition, The Guilford Pres, New York & London, 2016
32. McConnachie A. L, Ayed N, Jadva V, Lamb M, Tasker F, Golombok S. Father-child attachment in adoptive gay father families. Attachment & Human Development 2020; 22: 110-123
33. Solomon J, & George C. The Measurement of Attachment Security and Related Constructs in Infancy and Early Childhood. In J. Cassidy. & P. R. Shaver (Eds.), Handbook of attachment: Theory research and clinical applications, 3rd Edition, The Guilford Press, New York, 2016
34. Paniagua C, Palacios J, Jiménez-Morago J. M. Adoption breakdown and adolescence. Child & Family Social Work 2019; 24: 512–518
35. Barone L, Lionetti F, Green J. A matter of attachment? How adoptive parents foster post-institutionalized children's social and emotional adjustment. Attachment & Human Development 2017; 19: 323-339
36. Ainsworth M, Blehar M, Waters E, Wall S. Patterns of attachment: A psychological study of the strange situation. Classic Edition, New York, 2015
37. Liu Y, Li D, Xu Y. Indiscriminate Friendliness in Children Adopted from China to the United States: A Mixed Methods Study. The Professional Counselor 2017; 7: 208–222
38. Pettis S. B. Is Knowledge of Normative Racial Identity Development Necessary, White Transracial Adoptive Parents' Intentions to Promote Black Adoptees' Racial Identity. Xavier University. Doctoral dissertation, Review of Social Development 2021; 3:3
39. Yarger H. A, Bernard K, Caron E. B, Wallin A, Dozier M. Enhancing parenting quality for young children adopted internationally: Results of a randomized controlled trial. Journal of Clinical Child & Adolescent Psychology 2020; 49: 378-390
40. Ferrari L, Manzi C, Benet-Martinez V, Rosnati R. Social and Family Factors Related to Intercountry Adoptees and Immigrants' Bicultural Identity Integration. Journal of Cross-Cultural Psychology 2019; 50: 789-805
41. Bang E. J, Shahan K, John A, Garland C. Perceptions of School Bullying, Social Support, and Stress Among Korean Adoptees in US White Families: A Pilot Study. International Journal of Social Science Research 2020; 8: 23-27
42. Barroso R, Barbosa-Ducharne M, Coelho V. Portuguese adopted adolescents' perception of attachment relationships to parents. Child & Family Social Work 2018; 23: 204-211

[Downloaded from payeshjournal.ir on 2026-11-20]
[DOI: 10.61186/payesh.23.5.737]

43. Mohanty J, Chokkanathan S, Park W. Risk and protective factors among Korean adult international adoptees: A latent class analysis. Children and Youth Services Review 2019; 101: 142-150
44. Cai J, Kim A. Y, Lee R. M. Psychological correlates of interest in genetic testing among Korean American adoptees and their parents. Journal of Genetic Counseling 2020; 29: 460-470
45. Selwyn J. Sibling relationships in adoptive families that disrupted or were in crisis. Research on Social Work Practice 2019; 29: 165–175
46. Suh E. Adoptees SPEAK: a multimodal critical discourse analysis of adult Korean adopted persons' adoption narratives on Instagram. Critical Inquiry in Language Studies 2020; 18: 1-20
47. Hepworth B, Testor C, Mercadal J, Baró M, Pujols M, Junyent V, Martínez B, Brodzinsky D. Influence of communicative openness on the psychological adjustment of internationally adopted adolescents. Journal of Research on Adolescence 2018; 30: 226-237
48. Baird-Hepworth A. M. A Qualitative Investigation of Adoptees' Experiences in Intimate Relationships as Adults (Doctoral dissertation, Capella University), 2021
49. Utley J. A Phenomenological Exploration of Korean Adoptees' Multiple Minority Identities (Doctoral dissertation, University of Denver), 2020
50. Benejam, A. Common themes in the experiences of transracial adoptees: Gaining perspective through adult testimonials (Doctoral dissertation, Widener University), 2019

[Downloaded from payeshjournal.ir on 2026-11-20]

[DOI: 10.61186/payesh.23.5.737]